

Prawo pracy dla sędziów i pełnomocników procesowych. Praxis

Wydanie 4.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

O Autorach	XXXVII
Przedmowa	XLIII
Wykaz skrótów	XLV
Część A. Komentarz praktyczny do poszczególnych instytucji i spraw z zakresu materialnego prawa pracy	1
§ 1. Uwagi wstępne	1
I. Uprzywilejowanie pracownika w porównaniu z równorzędnością stron w stosunkach prawa cywilnego	2
1. Uprzywilejowanie pracownika	2
2. Korzystniejsze warunki zatrudnienia	3
3. Zasada automatyzmu prawnego	3
4. Postanowienia niedyskryminujące	3
II. Zasady prawa pracy	4
1. Kodeks pracy jako źródło prawa	4
2. Prawo do pracy	4
3. Swoboda nawiązania stosunku pracy	8
4. Poszanowanie dóbr osobistych pracownika	9
5. Równość i niedyskryminowanie w zatrudnieniu	14
6. Prawo do godziwego wynagrodzenia	23
7. Prawo do wypoczynku	25
8. Prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	27
9. Zapewnianie potrzeb socjalno-bytowych pracowników	28
10. Ułatwianie podnoszenia kwalifikacji	29
11. Prawo koalicji	29
12. Partycypacja pracownicza	29
13. Warunki korzystania z uprawnień	30
III. Źródła prawa pracy	31
1. Pojęcie prawa pracy	31
2. Typowe źródła prawa pracy	31
3. Pragmatyki służbowe	31
4. Specyficzne źródła prawa pracy	32
5. Pakiety socjalne	32
6. Hierarchia źródeł prawa	32
7. Odesłanie	32
§ 2. Podstawy zatrudnienia	33
I. Charakterystyka w ujęciu porównawczym	34
1. Stosunki pracy	34
2. Stosunki pracy tymczasowej	36
3. Stosunki cywilnoprawne	38
II. Domniemanie istnienia stosunku pracy	38
1. Obowiązki pracownika	38
2. Zasada swobody umów	39
3. Treść umowy	40
III. Sankcje w przypadku stosowania nieprawidłowej podstawy zatrudnienia	41
1. Odpowiedzialność karna	41
2. Zawarcie umowy cywilnoprawnej w warunkach, w których powinna być zawarta umowa o pracę	41
3. Uporczywe i złośliwe naruszanie praw pracowniczych	41
4. Roszczenia o charakterze cywilnoprawnym	41
§ 3. Prawa i obowiązki pracodawcy w procesie rekrutacji	43
I. Rekrutacja w świetle teorii zarządzania zasobami ludzkimi	44
1. Rekrutacja	44
2. Kandydaci do pracy	45
3. Umowa przedwstępna	45

II. Ochrona danych osobowych w procesie rekrutacji	45
1. Pojęcie danych osobowych	45
2. Ramy prawne ochrony danych osobowych kandydatów do pracy	46
3. Zakres informacji, o jakie można pytać kandydatów do pracy	47
4. Zbieranie danych osobowych od podmiotu trzeciego	49
III. Zakaz dyskryminacji w rekrutacji	51
1. Zasady ogólne	51
2. Kryteria różnicujące uznawane za dyskryminację	52
3. Opis stanowiska jako podstawa uzasadniająca słuszność stosowanych kryteriów rekrutacji	53
§ 4. Umowy o pracę	55
I. Warunki zawarcia umowy	58
1. Charakter umowy	58
2. Zawarcie umowy	58
3. Forma umowy	58
4. Język polski	59
5. Zasada uprzywilejowania pracownika	59
6. Łatwość stosowania	59
7. Dwie umowy o pracę z tym samym pracodawcą	59
8. Umowa pozorna	60
II. Charakterystyka rodzajów umów o pracę	60
1. Rodzaje umów o pracę	60
2. Umowa na okres próbny	62
3. Umowa na czas określony	64
4. Umowa na czas określony w celu zastępstwa nieobecnego pracownika	67
5. Umowa o pracę na czas wykonania określonej pracy	68
6. Umowa na czas nieokreślony	68
7. Umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego	69
III. Strony umowy o pracę	69
1. Pracodawca	69
2. Osoba reprezentująca pracodawcę	70
3. Pracownik	74
IV. Treść umowy o pracę	76
1. Zagadnienia ogólne	76
2. Elementy umowy o pracę	77
3. Fakultatywne postanowienia umowy	87
V. Informacja o dodatkowych warunkach zatrudnienia	91
1. Uwagi ogólne	91
2. Zakres informacji	91
3. Forma i sposób przekazania informacji	99
4. Zmiana warunków zatrudnienia	100
5. Termin przekazania informacji	101
6. Potwierdzenie pracownika zapoznania się z informacją	102
§ 5. Praca zdalna	103
I. Uwagi ogólne	104
1. Praca zdalna jako nowa instytucja w czasie pandemii	104
2. Praca zdalna po nowelizacji KP	105
II. Wykonywanie pracy zdalnej	107
1. Rodzaje pracy zdalnej	107
2. Definicja pracy zdalnej	109
3. Zakres podmiotowy pracy zdalnej	110
4. Praca zdalna a telepraca	111
5. Dopuszczalność pracy zdalnej	111
6. Prawo do odmowy pracy zdalnej poleconej	112
7. Ustanie pracy zdalnej	113
8. Zwrot nakładów dla pracownika	114
9. Obowiązek wydania regulaminu lub zawarcia porozumienia o pracy zdalnej	115
10. Czas pracy	117
11. Wynagrodzenie	120
III. Ryzyko stron w pracy zdalnej	123
1. Uwagi wstępne	123
2. Ryzyka pracownika	123

3. Ryzyka pracodawcy	131
§ 6. Zmiana warunków umowy o pracę	142
I. Uwagi ogólne	143
1. Zmiana warunków umowy	143
2. Porozumienie zmieniające	143
II. Porozumienie zmieniające	143
1. Nawiązanie stosunku pracy oraz ustalenie warunków pracy i płacy	143
2. Odesłanie do KC	143
3. Zawarcie porozumienia zmieniającego	144
4. Zgoda pracownika	144
5. Forma porozumienia	144
6. Kwalifikowana forma porozumienia	144
7. Wejście w życie zmian warunków umowy	145
8. Zmiany wprowadzane przez strony w drodze porozumienia zmieniającego	145
9. Skutki zmian	145
10. Porozumienie zmieniające – umowa o pracę	145
11. Praca zdalna	146
12. Roszczenia	146
13. Nieważność oświadczenia woli	146
14. Błąd	146
15. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli	147
III. Wypowiedzenie zmieniające	147
1. Wypowiedzenie warunków pracy i płacy	147
2. Warunki umowy o pracę	147
3. Zmiany na niekorzyść pracownika	147
4. Zmiana warunków zatrudnienia na korzyść pracownika	147
5. Odesłanie	148
6. Forma wypowiedzenia zmieniającego	148
7. Oświadczenie o wypowiedzeniu zmieniającym	148
8. Wypowiedzenie warunków pracy i płacy umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony z przyczyn niedotyczących pracownika	148
9. Kontrola sądowa wypowiedzenia	148
10. Uzasadnienie wypowiedzenia	148
11. Ograniczenie wypowiedzenia	149
12. Obniżenie wynagrodzenia	149
13. Uzasadnienie wypowiedzenia	149
14. Zakładowa organizacja związkowa	150
15. Nowe warunki pracy i płacy	150
16. Istotna zmiana rozkładu czasu pracy	150
17. Przyznanie pracownikowi w umowie o pracę świadczenia nieprzewidzianego w przepisach o wynagrodzeniu dla danego stanowiska	150
18. Czynności wynikające z rodzaju pracy	150
19. Oświadczenie pracownika	151
20. Odmowa przyjęcia nowych warunków	151
21. Skutek ustania (rozwiązania) umowy o pracę w razie odmowy przyjęcia zaproporzonych warunków pracy lub płacy	151
22. Cel wypowiedzenia	151
23. Współprzyczyna rozwiązania umowy o pracę	152
IV. Powierzenie pracownikowi innej pracy	152
1. Wprowadzenie	152
2. Oświadczenie o powierzeniu pracownikowi innej pracy	152
3. Uzasadnione potrzeby pracodawcy	153
4. Pojęcie potrzeb pracodawcy	153
5. Okres powierzenia pracownikowi innej pracy	153
6. Powierzenie pracownikowi innej pracy na okres dłuższy niż 3 miesiące w roku kalendarzowym	153
7. Ocena zgodności innej pracy powierzonej pracownikowi z kwalifikacjami pracownika	153
8. Pojęcie kwalifikacji	154
9. Obowiązki pracodawcy	154
10. Roszczenia pracownika	154
11. Odesłanie	155

12. Stan klęski żywiołowej	155
§ 7. Ustanie stosunku pracy	156
I. Uwagi wstępne	159
1. Podstawowe regulacje dotyczące sposobów ustania stosunku pracy	159
2. Wygaśnięcie stosunku pracy	160
3. Szczególne sposoby ustania stosunku pracy	160
II. Porozumienie stron	160
1. Systematyka KP	160
2. Porozumienie stron rozwiązujące umowę o pracę	161
3. Zgodna wola stron	161
4. Porozumienie stron	161
5. Odesłanie	162
6. Strona inicjująca ustanie umowy o pracę na mocy porozumienia stron	162
7. Pismo skierowane przez pracownika do pracodawcy	162
8. Przyjęcie oferty rozwiązania umowy o pracę na mocy porozumienia stron z zastrzeżeniem zmiany lub uzupełnienia	162
9. Oferent	162
10. Czas związania ofertą	162
11. Oferta pracownika złożona pracodawcy listownie	163
12. Data ustania stosunku pracy	163
13. Data rozwiązania umowy o pracę	163
14. Nieważna klauzula umowna	163
15. Wypowiedzenie umowy przez jedną ze stron	163
16. Oświadczenie woli pracownika	164
17. Pracownica w ciąży	164
18. Przejęcie pracownika na mocy porozumienia pracodawców	164
III. Wypowiedzenie dokonane przez pracodawcę	164
1. Uwagi wstępne	164
2. Przyczyny	168
3. Procedura	175
4. Uprawnienia pracownika w przypadku niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę	183
IV. Wypowiedzenie dokonane przez pracownika	192
1. Jednostronne rozwiązanie umowy	192
2. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę	192
3. Forma oświadczenia	192
4. Wola pracownika	192
5. Przyczyna wypowiedzenia	193
V. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 KP) ...	193
1. Uwagi ogólne	193
2. Przyczyny rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	197
VI. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika (art. 53 KP).....	207
1. Uwagi ogólne	207
2. Okresy ochronne w związku z nieobecnością pracownika w pracy z powodu choroby	208
3. Inne niż choroba przyczyny nieobecności pracownika w pracy	211
4. Nieobecność pracownika w pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem oraz odosobnienia pracownika ze względu na chorobę zakaźną	211
5. Stawienie się pracownika w pracy w związku z ustaniem przyczyny nieobecności ..	211
6. Ponowne zatrudnienie pracownika	213
VII. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika (art. 55 KP)	214
1. Uwagi ogólne	214
2. Wydanie orzeczenia lekarskiego stwierdzającego szkodliwy wpływ wykonywanej pracy na zdrowie pracownika	216
3. Ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków wobec pracownika	217
4. Prawne konsekwencje rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	219
VIII. Roszczenia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	219
1. Uwagi ogólne	219

2. Żądanie przywrócenia do pracy albo odszkodowania	220
IX. Roszczenie pracodawcy o odszkodowanie w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	224
1. Uwagi ogólne (art. 61 ¹ KP)	224
2. Wysokość odszkodowania i przedawnienie roszczeń (art. 61 ² KP)	225
X. Rozwiązanie umowy z upływem czasu, na jaki została zawarta	226
1. Umowy terminowe	226
2. Kobieta w ciąży	226
XI. Wygaśnięcie umowy	226
1. Uwagi ogólne	226
2. Śmierć pracownika (art. 63 ¹ KP)	226
3. Śmierć pracodawcy (art. 63 ² KP)	228
4. Niezgłoszenie przez pracownika powrotu do pracy po rozwiązaniu stosunku pracy z wyboru (art. 74 KP)	228
5. Upływ 3-miesięcznego okresu nieobecności pracownika w pracy spowodowanej tymczasowym aresztowaniem (art. 66 § 1 KP)	229
XII. Świadczenie pracy	230
1. Uwagi ogólne	230
2. Treść świadectwa pracy	230
3. Obowiązek wydania świadectwa pracy	232
4. Roszczenie o wydanie świadectwa pracy	233
5. Sprostowanie świadectwa pracy	233
6. Odpowiedzialność za niewydanie w terminie lub wydanie niewłaściwego świadectwa pracy	234
§ 8. Restrukturyzacja zatrudnienia	236
I. Wstęp	237
1. Gospodarka industrialna	237
2. Gospodarka postindustrialna	237
II. Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracowników u pracodawców zatrudniających co najmniej 20 pracowników	238
1. Zwolnienia grupowe	238
2. Zwolnienia indywidualne	250
3. Uprawnienia pracowników	251
III. Rozwiązanie umowy o pracę z przyczyn niedotyczących pracowników u pracodawców zatrudniających poniżej 20 pracowników	260
IV. Przejście zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę	260
1. Pojęcie przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę	260
2. Sukcesja generalna	263
3. Obowiązki informacyjne przedstawicielstw pracowników	266
4. Uprawnienia pracowników	268
§ 9. Prawne aspekty wynagradzania pracowników	270
I. Zagadnienia terminologiczne	274
1. Pojęcie wynagrodzenia	274
2. Pojęcia związane z wynagradzaniem pracowników	276
II. Zakaz dyskryminacji w wynagradzaniu	278
1. Prawne uregulowania dotyczące zakazu dyskryminacji w wynagradzaniu	278
2. Jednakowa praca i praca jednakowej wartości	279
3. Przypadki uzasadniające różnicowanie zasad wynagradzania	281
4. Sposoby dokonywania porównań	283
5. Ciężar dowodów	285
6. Konsekwencje uznania istnienia dyskryminacji	286
III. Wynagrodzenie zasadnicze	287
1. Zasady ustalania wysokości wynagrodzenia zasadniczego	287
2. Wartościowanie stanowisk	289
3. Formalne sposoby kształtowania wynagrodzenia zasadniczego	290
IV. Świadczenia związane z wynikami	293
1. Istota świadczeń związanych z wynikami pracy	293
2. Premie	293
3. Nagrody	301
4. Premie uznaniowe	303
5. Premia/nagroda z zysku	304

V. Wynagrodzenie wypłacane w przypadku niewykonywania pracy	305
1. Dopuszczalność odpłatnego niewykonywania pracy – zagadnienia ogólne	305
2. Wynagrodzenie przestojowe.....	307
3. Wynagrodzenie chorobowe	309
VI. Świadczenia związane z odejściem z pracy	311
1. Rodzaje świadczeń przyznawanych pracownikom w związku z odejściem z pracy	311
2. Odprawa emerytalna i rentowa	311
3. Odprawa pośmiertna	315
VII. Ochrona wynagrodzenia za pracę	317
1. Obowiązek wypłaty wynagrodzenia	317
2. Wypłata wynagrodzenia zasadniczego.....	318
3. Częstotliwość, miejsce i czas wypłaty wynagrodzenia zasadniczego	318
4. Ograniczenia w dokonywaniu potrąceń	319
§ 10. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	323
I. Wstęp	325
1. Obowiązki pracodawcy	325
2. Adresaci	325
3. Obowiązki socjalne pracodawcy	325
II. Kryterium „pełnych etatów”	325
1. Kryterium przy ustalaniu obowiązków socjalnych	325
2. Liczba zatrudnionych pracowników a utworzenie funduszu	325
III. Grupy pracodawców (art. 3 FundŚwSocJU)	326
1. Podział pracodawców	326
2. Układ zbiorowy pracy	326
3. Możliwość rezygnacji z założenia funduszu	327
IV. Określenie „według stanu na dzień 1 stycznia”	327
V. Świadczenie urlopowe.....	327
1. Świadczenie coroczne jednorazowe	327
2. Wysokość świadczenia urlopowego	328
3. Zasada wypłaty świadczenia urlopowego	328
4. Termin wypłaty świadczenia urlopowego	329
VI. Tworzenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych – art. 5 FundŚwSocJU	329
1. Elementy funduszu	329
2. Odpis podstawowy	329
3. Odpisy dodatkowe (fakultatywne)	330
4. Zwiększenia	330
5. Przeciętna liczba zatrudnionych a wysokość odpisu na ZFŚS	331
6. Odrębny rachunek bankowy funduszu socjalnego	331
7. Termin odprowadzenia odpisów na konto ZFŚS	331
8. Niewykorzystane środki	333
VII. Administrowanie funduszem	333
1. Pracodawca jako administrator funduszu	333
2. Inne przypadki	333
VIII. Osoby uprawnione do korzystania z funduszu	334
1. Uprawnieni do korzystania z funduszu	334
2. Pracodawcy prowadzący działalność socjalną	334
3. Członkowie rodzin	335
IX. Przeznaczenie środków funduszu	335
1. Wykorzystanie środków funduszu	335
2. Działalność socjalna	335
X. Zmiana ustawy w świetle orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.....	336
1. Stanowisko judykatury	336
2. Wprowadzenie takiego zapisu do FundŚwSocJU	336
XI. Wypoczynek	336
1. Wypoczynek pracowników oraz ich rodzin	336
2. Częstotliwość korzystania przez pracowników i ich rodziny z dopłat do wypoczynku	336
3. Liczba dni urlopu wypoczynkowego	337
XII. Działalność sportowo-rekreacyjna	337
1. Pracodawcy posiadający własne obiekty sportowo-rekreacyjne	337
2. Pracodawcy nieposiadający obiektów sportowo-rekreacyjnych	337

XIII. Działalność kulturalno-oświatowa	337
XIV. Finansowanie imprez okolicznościowych	338
XV. Pomoc materialna	338
1. Charakter pomocy	338
2. Pomoc finansowa	338
3. Pomoc rzeczowa	339
XVI. Bony towarowe czy świadczenie pieniężne na święta	339
1. Zwolnienie od podatku	339
2. Karta przedpłacona	339
XVII. Pomoc na cele mieszkaniowe	339
1. Pomoc na cele mieszkaniowe	339
2. Zwrotna lub bezzwrotna pomoc na cele mieszkaniowe	339
XVIII. Zasady przyznawania świadczeń z funduszu	340
1. Przyznawanie świadczeń z funduszu	340
2. Kryteria socjalne	341
XIX. Oświadczenie	342
1. Przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu	342
2. Ocena sytuacji życiowej pracownika przez pracodawcę	343
3. Oświadczenie pracownika	343
XX. Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	343
1. Regulamin funduszu	343
2. Treść regulaminu	343
3. Pełnomocnictwo	344
4. Komisja socjalna	344
5. Osoby uprawnione do korzystania ze świadczeń z funduszu	344
6. Kryterium socjalne	344
XXI. Wspólna działalność socjalna	345
1. Łączenie środków funduszu	345
2. Połączone na podstawie umowy środki funduszu	346
3. Umowa	346
XXII. Zwolnienia podatkowe	346
XXIII. Składki ZUS	347
1. Świadczenia z ZFŚS	347
2. Składka zdrowotna	347
XXIV. Przejęcie pracowników w trybie art. 23 ¹ KP a obowiązki związane z tworzeniem i prowadzeniem ZFŚS	347
1. Przekształcenia własnościowe	347
2. Rozliczenie funduszu	348
XXV. Przejmowanie całego zakładu pracy przez pracodawcę zobowiązanego do tworzenia funduszu	348
1. Przejęcie środków przez fundusz	348
2. Przejmowane środki	348
XXVI. Przejmowanie całego zakładu pracy przez pracodawcę niezobowiązanego do tworzenia funduszu na dzień przejęcia	348
1. Pracodawca przejmujący zakład	348
2. Treść regulaminu	348
3. Odpis na fundusz	349
XXVII. Przejęcie części zakładu pracy	349
XXVIII. Zasady podziału i przekazania środków funduszu	349
1. Środki funduszu	349
2. Wyliczenie kwoty	349
3. Wartość funduszu	350
XXIX. Zasady przekazania odpisu podstawowego	350
1. Podział środków pieniężnych	350
2. Porozumienie	350
XXX. Termin rozliczenia środków funduszu pomiędzy pracodawcami	350
1. Termin przekazania środków	350
2. Porozumienie w zakresie terminu	350
XXXI. Świadczenie urlopowe a przejęcie pracodawcy	350
1. Uprawnienia do korzystania z ZFŚS	350
2. Prawo do świadczenia urlopowego	351

§ 11. Regulamin pracy	352
I. Uwagi ogólne	353
1. Charakterystyka instytucji	353
2. Regulamin w systemie prawa pracy	355
II. Obowiązek wprowadzenia regulaminu pracy	356
1. Wydanie regulaminu	356
2. Wprowadzenie regulaminu pracy przez pracodawcę zatrudniającego mniej niż 50 pracowników	357
3. Wniosek zakładowej organizacji związkowej w sprawie wprowadzenia regulaminu	358
4. Zbieg regulacji układowej i regulaminowej	359
III. Utrata mocy obowiązującej regulaminu pracy	359
1. Spadek liczby pracowników poniżej 50 osób	359
2. Uchylenie mocy obowiązującej	359
IV. Zakres przedmiotowy regulaminu pracy	360
1. Osoby objęte regulaminem	360
2. Umowy cywilnoprawne	360
3. Jedność regulaminu	361
V. Procedura wydania regulaminu pracy	361
1. Wymóg uzgodnienia	361
2. Tryb uzgadniania	362
3. Nowa organizacja związkowa	363
VI. Publikacja regulaminu pracy i jego wejście w życie	364
1. Wejście w życie	364
2. Sposób publikacji regulaminu	365
3. Wpływ na stosunek pracy	365
4. Zapoznanie nowych pracowników	365
VII. Zmiana treści regulaminu pracy	366
1. Tryb wprowadzania zmian	366
2. Wpływ zmiany regulaminu na stosunki pracy	366
3. Zawieszenie stosowania	367
4. Przejście zakładu pracy	367
VIII. Zakres przedmiotowy regulaminu pracy	367
1. Treść regulaminu pracy	367
2. Szczegółowa treść regulaminu pracy	370
§ 12. <i>Whistleblowing</i>	380
I. <i>Whistleblowing</i> – wprowadzenie	381
1. Pojęcie <i>whistleblowing</i>	381
2. <i>Whistleblowing</i> – cele	381
3. Kontekst historyczny zjawiska	382
4. Kontekst społeczny i ekonomiczny <i>whistleblowingu</i>	382
II. Źródła prawa – <i>whistleblowing</i>	382
1. Uwaga wstępna	382
2. Europejskie i międzynarodowoprawne źródła prawa	382
3. Krajowe regulacje prawne	387
III. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2019/1937	389
1. Uwagi wstępne	389
2. Aspekt podmiotowy	390
3. Aspekt przedmiotowy	390
4. Aspekt proceduralny	390
5. Ochrona zgłaszających	392
6. Aspekt temporalny	393
7. Transpozycja do prawa polskiego	393
IV. Systemy zgłaszania nieprawidłowości	393
1. Zarys modeli systemów zgłaszania nieprawidłowości	393
2. Elementy konstytuujące systemy zgłaszania nieprawidłowości	394
§ 13. Przeciwdziałanie mobbingowi w pracy	397
I. Źródła obowiązku pracodawcy przeciwdziałania mobbingowi	398
1. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	398
2. Miejsce unormowania w KP	399

II. Pojęcie mobbingu	399
1. Uwagi wstępne	399
2. Zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi. Ofiara mobbingu	400
3. Sprawca mobbingu	401
4. Zachowania polegające na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu pracownika	402
5. Zaniżona ocena przydatności zawodowej. Poniżenie lub ośmieszenie pracownika	403
6. Przykłady mobbingu	404
7. Zachowania wykraczające poza mobbing	404
8. Ciężar dowodu.....	405
III. Obowiązek pracodawcy przeciwdziałania mobbingowi	406
1. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	406
2. Informowanie pracowników, co robić w przypadku mobbingu	407
3. Środki zaradcze	408
IV. Roszczenia przysługujące pracownikowi w związku z mobbingiem	408
1. Uwagi wstępne	408
2. Zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę z tytułu rozstroju zdrowia spowodowanego mobbingiem	408
3. Odszkodowanie w razie rozwiązania stosunku pracy z powodu mobbingu	413
4. Odszkodowanie w związku z doznaniem mobbingu	418
V. Odpowiedzialność karna za mobbing i dochodzenie roszczeń z tego tytułu	419
1. Odpowiedzialność karna	419
§ 14. Zakaz konkurencji	428
I. Zakaz konkurencji w czasie trwania stosunku pracy	429
1. Uwagi historyczne	429
2. Obowiązek pracownika powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej	429
3. Zasada wolności pracy	430
4. Kolidują interesów oraz zagrożenie dobrego imienia pracodawcy	430
5. Zakaz jakiegokolwiek pracy lub działalności gospodarczej	430
6. Zakaz dodatkowego zatrudnienia	431
7. Tajemnica pracodawcy	432
8. Czas trwania	433
9. Forma umowy	434
10. Zakres podmiotowy	434
11. Zakres przedmiotowy	435
12. Termin umowy o zakazie konkurencji	437
13. Wynagrodzenie lub odszkodowanie	437
14. Zawarcie, zmiana czy rozwiązanie umowy o zakazie konkurencji w trakcie trwania zatrudnienia	438
15. Naruszenie przez pracownika zakazu konkurencji przewidzianego w umowie	439
16. Szkoda wskutek naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji	439
II. Zakaz konkurencji po ustaniu stosunku pracy	441
1. Odpowiednie stosowanie	441
2. Forma umowy	441
3. Zakres podmiotowy	441
4. Termin	442
5. Zakres przedmiotowy	443
6. Termin zakończenia umowy o zakazie konkurencji	444
7. Odszkodowanie	448
8. Nieważność czynności prawnej	450
9. Odpowiedzialność pracownika	450
III. Forma umowy	453
1. Forma pisemna (a w perspektywie elektroniczna) pod rygorem nieważności	453
2. Umowa ustna	453
3. Zwyczaj	453
IV. Stosunek do przepisów odrębnych	454
1. Prawo spółdzielcze	454
2. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji	454
3. Ochrona danych osobowych oraz informacji niejawnych	455
4. Cywilnoprawna umowa agencyjna	455

5. Członkowie zarządu spółki kapitałowej	455
6. Zakaz łączenia stanowisk	455
7. Dodatkowe zatrudnienie	456
§ 15. Odpowiedzialność materialna pracowników.....	457
I. Uwagi wstępne	458
1. Odpowiedzialność pracownika na podstawie prawa cywilnego	458
2. Uregulowanie w KP	458
II. Ogólna odpowiedzialność materialna	459
1. Odpowiedzialność materialna	459
2. Warunki niezbędne do zaistnienia pracowniczej odpowiedzialności materialnej ...	459
3. Przesłanki odpowiedzialności materialnej	459
4. Ciężar dowodu	462
5. Wyłączenie odpowiedzialności materialnej pracownika	463
6. Wysokość odszkodowania	463
7. Wyrządzenie szkody wraz z innymi pracownikami	465
8. Ugoda	465
9. Odpowiedzialność pracodawcy za szkodę wyrządzoną przez pracownika osobie trzeciej	465
10. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez pracowników tymczasowych	467
11. Zabezpieczenie roszczeń pracodawcy za pomocą weksla	468
III. Odpowiedzialność za mienie powierzone	468
1. Pracownicza odpowiedzialność za mienie powierzone	468
2. Indywidualna odpowiedzialność za mienie powierzone	468
3. Wspólna odpowiedzialność za mienie powierzone	471
IV. Przedawnienie roszczeń	473
1. Terminy przedawnień	473
2. Roszczenia regresowe	473
§ 16. Odpowiedzialność porządkowa pracowników.....	475
I. Charakter instytucji	475
1. Unormowanie	475
II. Kara porządkowa.....	476
1. Karanie pracowników a naruszenie zasady równego traktowania w zatrudnieniu	476
2. Kara porządkowa a prawo do premii	476
3. Osoby uprawnione do stosowania kar porządkowych	476
4. Przesłanki stosowania kar porządkowych	477
5. Rodzaje kar porządkowych i charakter przepisów je regulujących	477
6. Kara upomnienia i kara nagany – podstawa zastosowania	478
7. Kara pieniężna	478
8. Hierarchia kar porządkowych	479
9. Kary porządkowe – zakres przedmiotowy	479
10. Kara porządkowa a rozwiązanie umowy o pracę	479
11. Termin stosowania kar porządkowych	480
III. Trzy etapy stosowania kar porządkowych	480
1. Wysłuchanie pracownika	480
2. Podjęcie decyzji o zastosowaniu kary porządkowej	482
3. Zawiadomienie pracownika o zastosowaniu kary porządkowej	483
IV. Treść zawiadomienia pracownika o zastosowaniu kary porządkowej	484
1. Zawiadomienie pracownika o zastosowanej karze	484
2. Uprawnienia pracownika – sprzeciw od zastosowanej kary porządkowej	484
3. Uprawnienia pracodawcy – odrzucenie albo uwzględnienie sprzeciwu	485
4. Uprawnienia pracownika – wystąpienie do sądu pracy	486
5. Charakter terminów na wniesienie przez pracownika sprzeciwu oraz wystąpienie do sądu pracy	487
6. Skutek skorzystania przez pracownika z jego uprawnień	487
7. Charakter sprawy sądowej o uchylenie kary porządkowej oraz właściwość miejscowa i rzeczowa sądu	487
8. Sposób rozstrzygnięcia sprawy przez sąd pracy	488
9. Zatarcie ukarania	488
§ 17. Odpowiedzialność pracodawcy.....	489
I. Odpowiedzialność pracodawcy na podstawie Kodeksu pracy.....	490
1. Zawarcie umowy cywilnoprawnej w warunkach, w których zgodnie z art. 22 § 1 KP powinna być zawarta umowa o pracę	490

2. Niezawiadomienie właściwego okręgowego inspektora pracy, w formie pisemnej lub elektronicznej, o zawarciu umowy o pracę, o której mowa w art. 25 ¹ § 4 pkt 4, wraz ze wskazaniem przyczyn zawarcia takiej umowy, w terminie 5 dni roboczych od dnia jej zawarcia	491
3. Niepotwierdzenie na piśmie zawartej z pracownikiem umowy o pracę przed dopuszczeniem do pracy	492
4. Wypowiedzenie lub rozwiązanie z pracownikiem stosunku pracy bez wypowiedzenia z naruszeniem w sposób rażący przepisów prawa pracy	492
5. Stosowanie wobec pracowników innych kar niż przewidziane w przepisach prawa pracy o odpowiedzialności porządkowej pracowników	493
6. Naruszenie przepisów o czasie pracy lub przepisów o uprawnieniach pracowników związanych z rodzicielstwem i zatrudnianiu młodocianych	493
7. Nieprzechowywanie dokumentacji pracowniczej	495
8. Nieprzechowywanie dokumentacji pracowniczej przez okres, o którym mowa w art. 94 pkt 9b, art. 94 ⁵ § 2 i art. 94 ⁶ pkt 2 KP, albo przez dłuższy okres, jeżeli wynika on z odrębnych przepisów	495
9. Pozostawienie dokumentacji pracowniczej w warunkach grożących uszkodzeniem lub zniszczeniem	496
10. Niewypłacenie w ustalonym terminie wynagrodzenia za pracę lub innego świadczenia przysługującego pracownikowi albo uprawnionemu do tego świadczenia członkowi rodziny pracownika, bezpodstawne obniżenie wysokości tego wynagrodzenia lub świadczenia albo dokonanie bezpodstawnych potrąceń..	496
11. Nieudzielenie przysługującego pracownikowi urlopu wypoczynkowego lub bezpodstawne obniżenie wymiaru tego urlopu	497
12. Niewydanie pracownikowi świadectwa pracy	498
13. Niewykonanie orzeczenia sądu pracy lub ugody zawartej przed komisją pojednawczą lub sądem pracy	499
14. Wypłacenie wynagrodzenie wyższego niż wynikające z zawartej umowy o pracę, bez dokonania potrąceń na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych	499
15. Nieprzestrzeganie przepisów bhp	499
16. Niewykonanie nakazu organu PIP	501
17. Utrudnianie działalności organu PIP	501
18. Wykonywanie pracy przez dzieci bez zezwolenia inspektora pracy	502
II. Odpowiedzialność pracodawcy na podstawie Kodeksu karnego	502
1. Odpowiedzialność za złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracownika, a także odmówienie ponownego przyjęcia do pracy lub wypłaty należnego wynagrodzenia za pracę w przypadku wydania orzeczenia przez właściwy organ ...	502
2. Powierzanie wykonywania pracy w handlu wbrew zakazowi	503
3. Odpowiedzialność za niezgłoszenie danych lub zgłoszenie danych nieprawdziwych do ubezpieczenia	503
4. Odpowiedzialność pracodawcy za narażenie pracownika na niebezpieczeństwo ...	504
5. Odpowiedzialność pracodawcy za niezawiadomienie o wypadku lub za niesporządzenie właściwej dokumentacji	505
III. Odpowiedzialność pracodawcy na podstawie innych ustaw	506
1. Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów ustawy o społecznej inspekcji pracy	506
2. Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych	507
3. Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych	507
4. Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów ustawy o związkach zawodowych	509
5. Odpowiedzialność pracodawcy za naruszenie przepisów ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych	509
§ 18. Czas pracy	511
I. Podstawowe pojęcia	513
1. Pojęcie czasu pracy	513
2. Pojęcia związane z czasem pracy	516
II. Organizacja czasu pracy	524
1. Zagadnienia ogólne	524
2. Systemy czasu pracy	528
3. Inne formy organizacji czasu pracy	540

III. Praca w godzinach nadliczbowych	546
1. Pojęcie pracy w godzinach nadliczbowych	546
2. Obowiązek pracy w godzinach nadliczbowych	550
3. Godziny nadliczbowe pracowników niepełnoetatowych	552
4. Ograniczenia pracy w godzinach nadliczbowych	553
5. Rekompensowanie pracy w godzinach nadliczbowych	557
IV. Praca w porze nocnej	560
1. Pojęcie pory nocnej	560
2. Dopuszczalność pracy w nocy	560
3. Pracujący w nocy	561
4. Dodatek za pracę w nocy	562
5. Praca nadliczbowa w porze nocnej	563
V. Praca w niedziele i święta	564
1. Uwagi wstępne	564
2. Pojęcie święta	564
3. Dni wolne od pracy w święta dla wyznawców innych wyznań	564
4. Zakaz pracy w niedziele i święta i wyjątki od tego zakazu	565
5. Dopuszczalność pracy świątecznej w placówkach handlowych	566
6. Rekompensowanie pracy niedzielnej i świątecznej	567
7. Praca nadliczbowa w niedzielę i święta	568
§ 19. Urlopy wypoczynkowe oraz inne zwolnienia z pracy	570
I. Prawo do urlopu wypoczynkowego	573
1. Pojęcie urlopu wypoczynkowego i zasady dotyczące prawa do urlopu wypoczynkowego	573
2. Prawo do pierwszego i kolejnego urlopu wypoczynkowego	577
II. Urlop proporcjonalny	583
1. Urlop proporcjonalny w razie nawiązania lub rozwiązania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego	583
2. Urlop proporcjonalny w razie powrotu pracownika do pracy po okresach niewykonywania pracy	585
III. Planowanie i udzielanie urlopów wypoczynkowych	587
1. Planowanie urlopów wypoczynkowych	587
2. Udzielanie urlopów wypoczynkowych	593
IV. Urlop wypoczynkowy pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, pracowników niepełnosprawnych oraz pracowników tymczasowych	603
1. Urlop wypoczynkowy pracowników niepełnoetatowych	603
2. Urlop wypoczynkowy pracowników niepełnosprawnych	605
3. Urlop wypoczynkowy pracowników tymczasowych	606
V. Urlop wypoczynkowy w świadectwie pracy	607
1. Urlop wypoczynkowy	607
2. Urlop na żądanie	607
VI. Wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego	607
1. Wysokość wynagrodzenia	607
2. Stałe wynagrodzenie	608
3. Zmienne składniki wynagrodzenia	609
4. Brak wynagrodzenia w stałej wysokości	609
5. Obliczanie ekwiwalentu za urlop	609
VII. Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop	610
1. Prawo do ekwiwalentu	610
2. Zasady obliczania wysokości ekwiwalentu	611
3. Ekwiwalent za urlop wypoczynkowy w razie zawarcia kolejnej umowy o pracę z tym samym pracodawcą	613
VIII. Przedawnienie prawa do urlopu wypoczynkowego	614
1. Termin przedawnienia	614
2. Przesunięcie urlopu	615
3. Przedawnienie urlopu wypoczynkowego	615
IX. Urlop bezpłatny	615
1. Wprowadzenie	615
2. Urlop bezpłatny z inicjatywy pracownika	617
3. Urlop bezpłatny na czas wykonywania pracy u innego pracodawcy	626
X. Zwolnienia okolicznościowe	631
1. Podstawy prawne	631

2. Katalog zwolnień od pracy.....	631
3. Zwolnienia od pracy przysługujące z powodu okoliczności osobistych	632
§ 20. Uprawnienia opiekunów dzieci	636
I. Uprawnienia związane z ciążą	637
1. Ochrona kobiet	637
2. Zwolnienia od pracy	640
3. Ochrona trwałości stosunku pracy	641
4. Ograniczenie lub wyłączenie ochrony trwałości stosunku pracy.....	645
II. Urlopy i zwolnienia związane z rodzicielstwem lub opieką	646
1. Urlop opiekuńczy.....	646
2. Urlop macierzyński (obligatoryjny)	647
3. Urlop rodzicielski.....	653
4. Urlop ojcowski	657
5. Ochrona trwałości stosunku pracy pracowników korzystających z urlopów związanych z rodzicielstwem	657
6. Zasilek macierzyński	658
7. Powrót do pracy po urlopach związanych z rodzicielstwem	660
8. Elastyczna organizacja czasu pracy	661
9. Zwolnienia od pracy z powodu sytuacji losowych	662
III. Sprawowanie opieki nad dzieckiem w pierwszych latach życia	662
1. Urlop wychowawczy.....	662
2. Obniżenie wymiaru czasu pracy.....	668
3. Inne uprawnienia z tytułu opieki nad dzieckiem	669
§ 21. Zatrudnianie szczególnych grup pracowników	671
I. Zatrudnienie pracowników młodocianych	672
1. Informacje ogólne i antropologiczna podstawa prawnej ochrony pracowników młodocianych	672
2. Pojęcie młodocianego	673
3. Forma zatrudnienia	674
4. Rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem młodocianym	677
5. Wynagrodzenie pracownika młodocianego	678
6. Powiadomienie stosownych organów o zawarciu umowy z pracownikiem młodocianym i ich ewidencja	678
7. Szczególna ochrona zdrowia pracowników młodocianych	678
8. Obowiązek pracodawcy w zakresie udzielenia urlopu wypoczynkowego	679
II. Zatrudnienie dzieci	680
1. Prace wykonywane przez dzieci	680
2. Zezwolenie wydawane przez inspektora pracy	681
3. Przesłanki braku zezwolenia na pracę dziecka	681
4. Zawarcie umowy o pracę	681
5. Grzywna za pracę bez zezwolenia	681
III. Zatrudnienie osób niepełnosprawnych.....	681
1. Podstawa prawna	681
2. Niepełnosprawność	681
3. Orzeczenie o niepełnosprawności	682
4. Niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym	683
5. Orzeczenie lekarza orzecznika	684
6. Uprawnienia pracowników niepełnosprawnych	684
7. Obowiązki bhp wobec pracowników niepełnosprawnych	688
8. Obowiązki pracodawcy wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)	691
9. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych	692
10. Wpłaty na PFRON	694
11. Deklaracje wpłat pracodawców	695
12. Egzekucja wpłat na PFRON	696
§ 22. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników	697
I. Uwagi wstępne.....	698
1. <i>Ratio legis</i>	698
2. Pojęcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych	698
II. Pojęcie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników i jego zakres	699
1. Podstawowe pojęcia	699

2. Pojęcie „kwalifikacja”	699
3. Pojęcie „kwalifikacje zawodowe”	699
III. Formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników	701
1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	701
2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników za zgodą pracodawcy	701
3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników z inicjatywy pracodawcy ...	704
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników według innych zasad	704
IV. Świadczenia obowiązkowe dla pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe	706
1. Uwagi ogólne	706
2. Urlop szkoleniowy	706
3. Zwolnienie z całości lub części dnia pracy, na czas niezbędny, by punktualnie przybyć na obowiązkowe zajęcie oraz na czas ich trwania	713
V. Świadczenia fakultatywne dla pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe ..	714
1. Świadczenia fakultatywne	714
2. Zgoda pracodawcy na podnoszenie kwalifikacji	714
3. Strony	714
VI. Umowa o podnoszenie kwalifikacji zawodowych	714
1. Sposób i forma zawarcia umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych	714
2. Treść umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych	716
3. Rozwiązanie umowy o podnoszenie kwalifikacji zawodowych	716
4. Zobowiązanie pracownika do pozostania w zatrudnieniu po ukończeniu podnoszenia kwalifikacji zawodowych	717
5. Zwrot kosztów poniesionych przez pracodawcę na podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracownika	718
VII. Zgłaszanie roszczeń do sądu pracy oraz kontrola inspektora PIP	721
§ 23. Współpraca pracodawcy z zakładową organizacją związkową	723
I. Wstęp	724
1. Sytuacja pracownika	724
2. Przedmiot zbiorowego prawa pracy	725
3. Cel zbiorowych stosunków pracy	725
4. Związki zawodowe	725
5. Zasada wolności związkowej	726
6. Samorządność związków zawodowych	726
7. Niezależność związków zawodowych	727
8. Równość związków zawodowych	727
II. Zakładowa organizacja związkowa	728
1. Związek zawodowy a zakładowa organizacja związkowa	728
2. Zakładowa organizacja związkowa tożsama ze związkiem zawodowym	728
3. Zakładowa organizacja związkowa jako wewnętrzna jednostka organizacyjna związku zawodowego	729
4. Liczebność zakładowej organizacji związkowej	729
III. Uprawnienia zakładowych organizacji związkowych w zakresie indywidualnego prawa pracy	730
1. Ochrona indywidualnych praw i interesów pracowniczych	730
2. Zakres spraw, które muszą być przedmiotem współdziałania pracodawcy z reprezentującą pracownika zakładową organizacją związkową	730
IV. Uprawnienia zakładowych organizacji związkowych w zakresie spraw zbiorowych	731
1. Reprezentacja wszystkich osób wykonujących pracę zarobkową przez związek zawodowy	731
2. Reprezentatywność zakładowej organizacji związkowej	731
3. Zakres spraw	732
V. Szczególne aspekty statusu pracowniczego działaczy związkowych	733
1. Trwałość stosunku pracy	733
2. Zgoda zarządu zakładowej organizacji związkowej	734
3. Zakres podmiotowy i czasowy ochrony	736
4. Liczba pracowników objętych ochroną w organizacji niereprezentatywnej	736
5. Liczba pracowników objętych ochroną w organizacji reprezentatywnej	736
6. Zasady szczególnej ochrony członków komitetu założycielskiego	738
7. Pracownik pełniący z wyboru funkcję związkową poza zakładową organizacją związkową	739

8. Zwolnienia okolicznościowe z obowiązku świadczenia pracy związane z wykonywaniem funkcji związkowych	739
VI. Spory zbiorowe pracy.....	742
1. Spór zbiorowy	742
2. Przedmiot sporu zbiorowego	742
3. Przyczyny sporów zbiorowych	742
4. Podmioty spory zbiorowego	742
5. Powstanie sporu zbiorowego	743
6. Tryb prowadzenia sporu zbiorowego	743
7. Strajk	743
8. Zasady związane ze strajkiem	744
9. Udział pracownika w strajku	744
§ 24. Współpraca pracodawcy z pozazwiązkowymi przedstawicielstwami pracowników	747
I. Rady pracowników	748
1. Wstęp	748
2. Tworzenie rady pracowników	748
3. Uprawnienia rady pracowników	750
4. Uprawnienia informacyjne rady a ochrona niektórych rodzajów informacji	754
5. Szczególne aspekty statusu pracowniczego członków rady pracowników	755
II. Europejskie rady zakładowe	756
1. Wstęp	756
2. Tworzenie europejskiej rady zakładowej	757
3. Uprawnienia europejskiej rady zakładowej	758
4. Szczególne aspekty statusu pracowniczego członków europejskiej rady zakładowej i specjalnego zespołu negocjacyjnego	758
5. Uprawnienia informacyjne członków europejskiej rady zakładowej i specjalnego zespołu negocjacyjnego a ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa	759
III. Przedstawiciele pracowników	759
1. Wstęp	759
2. Uprawnienia przedstawicieli pracowników	760
3. Wybór przedstawicieli pracowników	760
§ 25. Współpraca pracodawcy z Państwową Inspekcją Pracy	762
I. Przeprowadzanie czynności kontrolnych przez inspektora pracy.....	763
II. Zasady przeprowadzania czynności kontrolnych	763
1. Zasady przeprowadzania czynności kontrolnych w przemyśle i handlu oraz poza przemysłem i handlem, jeżeli PrPrzed nie stanowi inaczej	763
2. Czynności kontrolne poza przemysłem i handlem zgodnie z PrPrzed	767
III. Zasady sporządzania protokołu kontrolnego	770
1. Protokół kontroli	770
2. Zastrzeżenia do protokołu	771
3. Niestwierdzenie nieprawidłowości	771
IV. Faza nadzoru	771
1. Decyzje administracyjne	771
2. Wykroczenia przeciwko prawom pracownika	774
§ 26. Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą	777
I. Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce.....	778
1. Swoboda przemieszczania się pracowników na terytorium Unii Europejskiej	778
2. Warunki legalnego podjęcia pracy w ogólności	781
3. Legalność pobytu	782
4. Zezwolenie na pracę	785
5. Warunki zatrudnienia cudzoziemców	819
6. Nielegalne wykonywanie pracy przez cudzoziemca	829
II. Zatrudnianie Polaków za granicą	835
1. Sytuacja prawna pracowników migrujących	835
2. Sytuacja prawna polskich pracowników delegowanych	837
§ 27. Układ zbiorowy pracy	851
I. Strony układu zbiorowego	853
1. Zdolność układowa	853
2. Pracodawca	853
3. Zawarcie układu przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej	853

4. Związek zawodowy	853
5. Organizacje związkowe	853
6. Podział organizacji związkowych	854
7. Tworzenie związku zawodowego	854
8. Międzyzakładowa organizacja związkowa	854
9. Reprezentacja związku zawodowego	854
10. Status organizacji związkowej	855
11. Zakres działania organizacji związkowej	855
II. Ogólnokrajowa organizacja	855
III. Ponadzakładowa organizacja związkowa	856
1. Pojęcie	856
2. Pojęcie organizacji związkowej reprezentującej pracowników	856
3. Strony układu zbiorowego pracy	856
4. Odesłanie	856
5. Obowiązek ogłoszenia	856
6. Uprawnienia organizacji związkowej	857
7. Więcej niż jedna organizacja związkowa	857
8. Porozumienie z pracodawcą	857
9. Rokowania zbiorowe	857
10. Likwidacja organizacji związkowej	857
IV. Zasady prowadzenia negocjacji układowych	858
1. Pracodawca	858
2. Zmiana istniejącego układu zbiorowego	858
3. Inicjatywa zawarcia układu – skutki	858
4. Rokowania	858
5. Wspólna reprezentacja związków zawodowych	858
6. Przystąpienie do rokowań	858
7. Zawarcie układu	859
8. Pojęcie reprezentatywności związku zawodowego	859
9. Liczebność pracowników	859
10. Związek zawodowy	859
11. Reprezentatywność organizacji związkowej	860
12. Zgłoszenie zastrzeżenia	860
13. Strony zawierające i modyfikujące treść układu zbiorowego	860
14. Zawarcie porozumienia przez strony układu	861
15. Zawieszenie stosowania przepisów układu	861
16. Porozumienie zawieszające	861
V. Zakres podmiotowy układu	862
1. Zakres podmiotowy stosowania układu	862
2. Układ zbiorowy pracy (zakładowy lub ponadzakładowy)	862
3. Skutki przynależności do związku zawodowego	862
4. Zasada niedyskryminacji	863
5. Zakres podmiotowy układu	863
6. Wyłączenia	864
VI. Zakres przedmiotowy układu	864
1. Treść układu zbiorowego	864
2. Postanowienia normatywne	865
3. Postanowienia obligacyjne	869
4. Inne	869
5. Sposób publikacji i rozpowszechnianie treści układu	870
6. Ocena układu	871
7. Wyjaśnianie treści układu	871
VII. Wejście w życie układu	871
1. Wejście w życie układu	871
2. Strony układu zbiorowego	872
3. Dzień zarejestrowania	872
4. Wpis układu do rejestru	872
5. Wpisanie układu bez niektórych postanowień	872
6. Brak zgody stron na wpisanie układu do rejestru	872
7. Zasady rejestrowania układów oraz protokołów dodatkowych	873
8. Rejestr	873

VIII. Rozwiązanie układu i jego wpływ na indywidualne warunki zatrudnienia	878
1. Układ zbiorowy pracy	878
2. Rozwiązanie układu zbiorowego	878
3. Porozumienie o rozwiązaniu układu	878
§ 28. Regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	880
I. Obowiązki pracodawcy w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny	883
1. Ogólna odpowiedzialność pracodawcy za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy	883
2. Odpowiedzialność finansowa pracodawcy na gruncie KP	894
3. Odpowiedzialność pracodawcy na gruncie KK	895
II. Uprawnienia pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	896
1. Prawo pracodawcy do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w razie ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych	896
2. Prawo pracodawcy do nałożenia na pracownika kary za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy	897
III. Współdziałania pracowników w zakresie kształtowania stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie pracy	898
1. Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	898
2. Komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	898
3. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	899
4. Współdziałanie z pracodawcą i przełożonymi w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy	901
5. Obowiązki osób zarządzających pracownikami	902
IV. Prawo do powstrzymania się przez pracownika od wykonywania pracy	903
1. Powstrzymanie się od wykonywania pracy	903
2. Ocena realnego poziomu zagrożenia	903
3. Skutki powstrzymania się od wykonywania pracy	904
4. Sformułowanie „pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia”	904
5. Prawo pracownika do powstrzymania się od wykonywania pracy wymagającej szczególnej sprawności psychofizycznej	904
6. Personel lekarsko-pielęgniarski	905
V. Prace wymagające szczególnej sprawności psychofizycznej	905
1. Pracownicy wykonujący niektóre zawody lub biorący udział w określonych procesach pracy	905
2. Pracownik wykonujący pracę zaklasyfikowaną do prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej	905
3. Badania lekarskie	906
VI. Prace wykonywane przez co najmniej dwie osoby	907
1. Obowiązki pracodawcy	907
2. Wykaz rodzajów prac	907
VII. Praca zdalna w Kodeksie pracy	908
1. Wejście w życie	908
2. Definicja pracy zdalnej	908
3. Procedura wdrożenia pracy zdalnej	908
4. Regulamin pracy a wykonywanie pracy zdalnej	908
5. Praca zdalna a ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy	909
6. Oświadczenie o bezpiecznych warunkach pracy	909
7. Kontrola pracownika zdalnego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	909
8. Ergonomia stanowiska pracy a praca zdalna	910
9. Szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy	910
10. Ocena ryzyka zawodowego przy pracy zdalnej	910
11. Wypadek przy pracy a praca zdalna	911
12. Prace wzbронione kobietom w ciąży a praca zdalna	911
VIII. Szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy	911
1. Szkolenia pracowników	911
2. Termin szkolenia	912
3. Organizacje i prowadzenie szkolenia	913
4. Cele szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy	913
5. Pracodawca organizujący i prowadzący szkolenie oraz jednostka organizacyjna uprawniona do prowadzenia szkoleń	913
6. Dokumentacja szkoleń bhp	913

7. Szkolenie wstępne	914
8. Szkolenie okresowe pracowników	916
9. Szkolenia pracodawców oraz innych osób kierujących pracownikami	918
IX. Profilaktyczna ochrona zdrowia i badania lekarskie pracowników	919
1. Profilaktyczna opieka zdrowotna	919
2. Pracodawca	919
3. Obowiązki pracownika	919
4. Badania lekarskie kandydatów na pracowników i pracowników, związane z wykonywaniem pracy	920
5. Badania oraz pozostałe działania z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi	920
6. Zadania służby medycyny pracy	920
7. Lekarz spełniający dodatkowe wymagania kwalifikacyjne	920
8. Skierowanie	921
9. Orzeczenie lekarskie	921
10. Wstępne badanie lekarskie	922
11. Kontrolne i okresowe badania lekarskie	923
X. Informowanie o ryzyku zawodowym, ocena i dokumentacja tego ryzyka	924
1. Ryzyko potencjalnie rozumiane jako iloczyn prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia i skutków tego zdarzenia	924
2. Ocena ryzyka zawodowego	924
3. Identyfikacja zagrożeń	925
4. Kryteria akceptowalności ryzyka	925
5. Analiza wypadkowości	925
6. Przykładowe metody oceny ryzyka zawodowego	926
XI. Odzież ochronna i robocza, obuwie robocze. Środki ochrony zbiorowej i indywidualnej	930
1. Odzież i obuwie robocze	930
2. Obuwie ochronne	930
3. Odzież własna	930
4. Obowiązek informacyjny	931
5. Rodzaje środków ochrony indywidualnej	931
6. Wyłączenia z zakresu środków ochrony indywidualnej	932
7. Osobisty użytek a środki ochrony indywidualnej	932
8. „Środki ochrony zbiorowej”	933
9. „Urządzenia ochronne”	933
XII. Woda, posiłki i napoje profilaktyczne	934
1. Obowiązki pracodawcy	934
2. Miejsca czerpania wody zdanej do picia	934
3. Ilość wody do celów higienicznych	934
4. Warunki uciążliwe	934
5. Zapewnienie posiłków	935
6. Zapewnienie napojów	935
XIII. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	936
1. Definicje wypadków i chorób zawodowych	936
2. Ogólne obowiązki pracodawcy związane z wypadkami przy pracy	944
3. Ogólne obowiązki pracodawcy związane z chorobami zawodowymi	945
4. Sposób i tryb postępowania przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy oraz sposób ich dokumentowania	947
5. Rola organizacji związkowych w kształtowaniu bezpieczeństwa i higieny pracy ...	957
6. Społeczna inspekcja pracy (SIP)	961
7. Tworzenie SIP	961
8. Uprawnienia społecznych inspektorów	962
9. Postępowanie w razie stwierdzenia nieprawidłowości	963
10. Czas pracy i wynagrodzenie społecznego inspektora pracy	964
11. Ochrona stosunku pracy inspektora	964
12. Współdziałanie SIP z Państwową Inspekcją Pracy oraz innymi organami nadzoru i kontroli warunków pracy	964
13. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów o SIP	965
§ 29. Wpływ RODO na przetwarzanie danych osobowych związanych z zatrudnieniem	966
I. Unijna reforma w zakresie przetwarzania danych osobowych	966
II. Regulacje RODO dotyczące przetwarzania danych osobowych w zatrudnieniu	967

III. Przetwarzanie danych zwykłych w zatrudnieniu	968
IV. Regulacja RODO dotycząca przetwarzania danych szczególnych kategorii	971
V. Pracodawca jako administrator danych osobowych	973
VI. Monitorowanie pracowników	974
VII. Monitoring wizyjny	975
VIII. Inne formy monitoringu	976
Część B. Umowy i pisma z zakresu materialnego prawa pracy	979
§ 1. Podstawy zatrudnienia	979
1. Umowa-zlecenie	979
2. Umowa o dzieło	980
3. Umowa o samozatrudnienie	982
§ 2. Prawa i obowiązki pracodawcy w procesie rekrutacji	984
1. Kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie	984
2. Kwestionariusz opisu stanowiska	984
3. Umowa przedwstępna	986
4. Kwestionariusz osobowy pracownika	987
5. Potwierdzenie zapoznania się z regulacjami obowiązującymi u pracodawcy	987
§ 3. Umowy o pracę	988
1. Umowa o pracę na okres próbny	988
2. Umowa o pracę na czas określony (niepełny wymiar czasu pracy)	989
3. Umowa o pracę na czas zastępstwa nieobecnego pracownika	990
4. Umowa o pracę na czas określony przekraczająca limit 33 miesięcy lub 3 umów ...	991
5. Umowa o pracę na czas nieokreślony	992
6. Upoważnienie do reprezentowania pracodawcy w sprawach pracowniczych	994
7. Pełnomocnictwo do reprezentowania pracodawcy	994
8. Informacja o dodatkowych warunkach zatrudnienia (metoda opisowa)	995
9. Informacja o dodatkowych warunkach zatrudnienia (metoda wskazania przepisów)	996
10. Informacja o zmianie w dodatkowych warunkach zatrudnienia	997
11. Informacja o dodatkowych warunkach zatrudnienia dla pracowników wysyłanych do pracy za granicę	998
§ 4. Praca zdalna	999
1. Regulamin pracy zdalnej	1000
2. Oświadczenie pracownika, że posiada warunki lokalowe i techniczne do wykonywania pracy zdalnej	1003
3. Oświadczenie pracownika o sprzęcie do wykonywania pracy zdalnej	1004
4. Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z oceną ryzyka zawodowego oraz informacją zawierającą zasady bezpiecznego i higienicznego wykonywania pracy zdalnej	1004
5. Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z procedurami ochrony danych osobowych	1005
6. Oświadczenie pracownika o zapoznaniu się z treścią regulaminu pracy zdalnej ...	1005
§ 5. Zmiana warunków umowy o pracę	1006
1. Porozumienie zmieniające warunki umowy o pracę	1006
2. Wypowiedzenie zmieniające warunki umowy o pracę	1006
3. Pismo o powierzeniu pracownikowi innej pracy	1007
§ 6. Ustanie stosunku pracy	1008
1. Porozumienie rozwiązujące umowę o pracę	1008
2. Porozumienie rozwiązujące umowę o pracę oraz zawierające uzgodnienia dotyczące urlopu oraz odpłaty	1009
3. Porozumienie rozwiązujące umowę o pracę oraz zawierające uzgodnienia dotyczące zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy	1009
4. Wypowiedzenie umowy o pracę (1)	1010
5. Wypowiedzenie umowy o pracę (2)	1011
6. Oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracodawcę w trybie art. 52 KP	1011
7. Oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracodawcę w trybie art. 53 KP	1012
8. Oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia przez pracownika w trybie art. 55 KP	1012

9. Świadcstwo pracy	1012
10. Wniosek o sprostowanie świadectwa pracy.....	1015
§ 7. Restrukturyzacja zatrudnienia	1016
1. Informacja do przedstawicielstwa pracowników o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych	1016
2. Informacja do urzędu pracy o zamiarze przeprowadzenia zwolnień grupowych ...	1017
3. Porozumienie ze związkami zawodowymi w sprawie zwolnień grupowych	1018
4. Informacja do urzędu pracy o zasadach przeprowadzenia zwolnienia grupowego.	1019
5. Przykładowe pakiety świadczeń oferowanych w ramach programów outplacementowych	1020
6. Program Dobrowolnych Odejść	1021
7. Informacja do związków zawodowych o planowanym transferze	1021
8. Informacja do pracownika	1022
9. Porozumienie pomiędzy pracodawcami w sprawie transferu	1023
10. Pakiet socjalny	1024
§ 8. Prawne aspekty wynagradzania pracowników	1029
1. Regulamin wynagradzania	1029
2. Regulamin premiowania	1033
§ 9. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1034
1. Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych	1034
2. Wniosek o przyznanie świadczenia z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych ...	1037
3. Umowa o prowadzenie wspólnej działalności socjalnej	1037
4. Wniosek o zapomogę z ZFŚS na leczenie chorej na cukrzycę córki	1039
5. Wniosek o dofinansowanie wypoczynku z ZFŚS (1)	1039
6. Wniosek o dofinansowanie wypoczynku z ZFŚS (2)	1040
7. Rezygnacja z ZFŚS – przykładowy wzór aneksu do regulaminu wynagradzania ...	1040
8. Fragment pisma do pracowników o rezygnacji z działalności socjalnej przez pracodawcę, u którego nie obowiązują przepisy wewnątrzzakładowe	1041
9. Obniżenie wskaźnika odpisu na ZFŚS – przykładowy wzór aneksu do regulaminu wynagradzania	1041
10. Rezygnacja z wypłacania świadczenia urlopowego – przykładowy wzór aneksu do regulaminu wynagradzania	1041
11. Informacja do pracowników o rezygnacji z wypłaty świadczenia urlopowego przez pracodawcę, u którego nie obowiązuje regulamin wynagradzania	1042
§ 10. Regulamin pracy	1043
1. Regulamin pracy	1043
2. Zarządzenie w sprawie wprowadzenia regulaminu pracy	1059
§ 11. Przeciwdziałanie mobbingowi w pracy	1060
1. Polityka antymobbingowa	1060
§ 12. Zakaz konkurencji	1062
1. Umowa o zakazie konkurencji po ustaniu zatrudnienia	1062
2. Wypowiedzenie umowy o zakazie konkurencji po ustaniu zatrudnienia	1064
3. Umowa o zakazie konkurencji w trakcie trwania zatrudnienia	1064
§ 13. Odpowiedzialność materialna pracowników	1066
1. Umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie	1066
2. Umowa o powierzeniu samochodu służbowego	1069
3. Ugoda pozasądowa	1070
4. Protokół przekazania mienia pracodawcy	1071
§ 14. Odpowiedzialność porządkowa pracowników.....	1072
1. Protokół z wysłuchania pracownika przed zastosowaniem kary porządkowej	1072
2. Zawiadomienie o zastosowaniu kary porządkowej	1072
3. Odwołanie pracownika od zastosowania kary porządkowej	1073
4. Wniosek o zajęcie stanowiska przez związki zawodowe	1074
5. Stanowisko związku zawodowego	1074
6. Decyzja pracodawcy o odrzuceniu sprzeciwu od zastosowanej kary porządkowej	1075
§ 15. Czas pracy	1076
1. Wniosek o udzielenie czasu wolnego za pracę w godzinach nadliczbowych	1076
2. Wniosek o wprowadzenie ruchomego czasu pracy	1076
3. Wniosek o zastosowanie systemu weekendowego czasu pracy	1077

4. Wniosek o udzielenie dnia wolnego na obchodzenie świąt religijnych	1077
5. Zgoda na wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych przez pracownika opiekującego się dzieckiem do 4 lat	1077
§ 16. Urlopy wypoczynkowe oraz inne zwolnienia z pracy	1078
1. Roczny plan urlopów wypoczynkowych	1078
2. Wniosek o urlop wypoczynkowy	1079
3. Wniosek o przesunięcie terminu urlopu wypoczynkowego	1079
4. Odwołanie pracownika z urlopu wypoczynkowego	1079
5. Wniosek o pokrycie kosztów bezpośrednio związanych z odwołaniem z urlopu wypoczynkowego	1080
6. Postanowienie stron stosunku pracy o wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego w czasie pozostawania pracownika w stosunku pracy na podstawie kolejnej umowy o pracę zawartej z tym samym pracodawcą	1080
7. Wniosek pracownika o udzielenie urlopu bezpłatnego	1081
8. Udzielenie urlopu bezpłatnego przez pracodawcę	1081
9. Porozumienie pracodawców w sprawie wykonywania pracy przez pracownika w czasie urlopu bezpłatnego	1082
10. Udzielenie urlopu bezpłatnego w celu wykonywania pracy u innego pracodawcy ...	1083
11. Wniosek pracownika o udzielenie zwolnienia okolicznościowego	1083
§ 17. Uprawnienia opiekunów dzieci	1084
1. Informacja o powierzeniu innej pracy/zwolnieniu z obowiązku świadczenia pracy	1086
2. Wniosek o urlop okolicznościowy – z okazji narodzin dziecka	1085
3. Wniosek pracownicy o urlop macierzyński przed porodem	1085
4. Wniosek o urlop opiekuńczy	1085
5. Wniosek pracownicy o powrót do pracy po 14 tygodniach urlopu macierzyńskiego ..	1086
6. Wniosek pracownika o przejęcie urlopu macierzyńskiego pracownicy – matki dziecka po 14 tygodniach	1086
7. Wniosek pracownika o udzielenie urlopu macierzyńskiego w związku ze śmiercią matki dziecka	1087
8. Wniosek pracownika o udzielenie urlopu macierzyńskiego w związku z hospitalizacją matki dziecka	1088
9. Wniosek pracownicy o przerwanie urlopu macierzyńskiego w związku z hospitalizacją dziecka	1088
10. Wniosek pracownicy o powrót na urlop macierzyński w związku z zakończoną hospitalizacją dziecka	1089
11. Wniosek pracownika o urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego	1089
12. Wniosek pracownika o udzielenie urlopu rodzicielskiego	1090
13. Wniosek o elastyczną organizację czasu pracy	1090
14. Wniosek o udzielenie urlopu wypoczynkowego bezpośrednio po zakończeniu urlopu związanego z rodzicielstwem	1091
15. Wniosek pracownicy o łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą	1091
16. Odmowa pracodawcy dopuszczenia do pracy w trakcie urlopu rodzicielskiego	1092
17. Wniosek o rezygnację z urlopu rodzicielskiego	1092
18. Wniosek pracownika o urlop ojcowski	1093
19. Wycofanie wniosku o urlop wychowawczy	1093
20. Rezygnacja z urlopu wychowawczego	1093
21. Wniosek o urlop wychowawczy	1094
22. Odwołanie pracownika z urlopu wychowawczego	1094
23. Wniosek o obniżenie wymiaru czasu pracy	1095
24. Wniosek o udzielenie przerwy na karmienie dziecka piersią	1095
25. Wniosek o udzielenie dni wolnych na opiekę	1096
§ 18. Zatrudnianie szczególnych grup pracowników	1097
1. Umowa o pracę z pracownikiem młodocianym dotycząca przygotowania zawodowego młodocianego w ramach praktycznej nauki zawodu	1097
2. Zawiadomienie o zawarciu umowy z młodocianym pracownikiem w celu przygotowania zawodowego	1098
3. Umowa o pracę z osobą niepełnosprawną	1099
§ 19. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników	1100
1. Umowa o podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracownika	1100

§ 20. Współpraca pracodawcy z zakładową organizacją związkową	1102
1. Zapytanie o reprezentowanie pracownika przez zakładową organizację związkową ..	1102
2. Zawiadomienie o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę na czas nieokreślony	1103
3. Zawiadomienie o zamiarze wypowiedzenia pracownikowi warunków umowy o pracę.....	1103
4. Zawiadomienie o zamiarze rozwiązania z pracownikiem umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia	1104
5. Wniosek o wyrażenie zgody na wypowiedzenie/rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem podlegającym szczególnej ochronie	1104
6. Porozumienie w przedmiocie powołania przez zakładowe organizacje związkowe wspólnej reprezentacji	1105
7. Zawiadomienie o przewidywanym przejściu zakładu pracy/jego części na nowego pracodawcę	1106
8. Zgłoszenie żądań poprzedzających wszczęcie sporu zbiorowego	1107
9. Porozumienie w przedmiocie wyznaczenia osoby mediatora	1107
10. Wniosek o wyznaczenie mediatora przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.....	1108
11. Wniosek o wszczęcie postępowania przed kolegium arbitrażu społecznego	1109
12. Ogłoszenie strajku	1110
13. Wniosek o udzielenie częściowego/całkowitego zwolnienia od pracy członkowi zarządu i zakładowej organizacji związkowej	1110
14. Wniosek o udzielenie pracownikowi zwolnienia od pracy dla wykonywania doraźnej czynności wynikającej z funkcji związkowej	1111
15. Umowa najmu lokalu użytkowego pracodawcy dla zakładowej organizacji związkowej do prowadzenia działalności związkowej	1111
§ 21. Współpraca pracodawcy z pozazwiązkowymi przedstawicielstwami pracowników	1114
1. Regulamin wyborów rady pracowników	1114
2. Regulamin rady pracowników	1115
3. Porozumienie z radą pracowników	1118
4. Oświadczenie członka rady pracowników o zachowaniu poufności	1122
5. Wniosek rady pracowników o udzielenie informacji przez pracodawcę	1122
6. Regulamin wyboru przedstawiciela do Europejskiej Rady Zakładowej	1123
§ 22. Współpraca pracodawcy z Państwową Inspekcją Pracy	1126
1. Pismo do PIP ze skargą, wnioskiem lub prośbą o udzielenie porady	1126
2. Pismo do PIP o zmianę terminu decyzji nakazowych	1126
3. Pismo do PIP o uchylenie decyzji nakazowych	1127
4. Pismo do PIP informujące o realizacji decyzji zawartej w decyzji nakazowej	1127
5. Pismo do PIP informujące o wykonaniu wniosków zawartych w wystąpieniu	1128
§ 23. Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce i Polaków za granicą	1129
1. Oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi	1129
2. Oświadczenie podmiotu działającego jako agencja pracy tymczasowej o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi w charakterze pracownika tymczasowego	1131
3. Oświadczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi	1133
4. Oświadczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi dotyczące okoliczności, o których mowa w art. 88z ust. 5 pkt 1–6 PromZatrU ...	1134
5. Informacja starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi obejmująca obywateli polskich i cudzoziemców	1135
6. Wniosek o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1136
7. Wniosek o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1140
8. Zezwolenie na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1144
9. Zezwolenie na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1146
10. Zezwolenie na pracę sezonową cudzoziemca w charakterze pracownika tymczasowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1148
11. Oświadczenie podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi o zgłoszeniu się cudzoziemca w celu wykonywania pracy sezonowej	1150

12. Zaświadczenie o wpisie wniosku do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej	1151
13. Wniosek podmiotu działającego jako agencja pracy tymczasowej o wydanie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze pracownika tymczasowego	1153
14. Wniosek o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1158
15. Wniosek o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1160
16. Przedłużenie zezwolenia na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1163
17. Przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1165
18. Wniosek podmiotu działającego jako agencja pracy tymczasowej o wydanie przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w charakterze pracownika tymczasowego	1166
19. Przedłużenie zezwolenia na pracę sezonową cudzoziemca w charakterze pracownika tymczasowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	1170
§ 24. Układ zbiorowy pracy	1172
1. Zakładowy układ zbiorowy pracy	1172
2. Wniosek o rejestrację zakładowego układu zbiorowego pracy	1176
3. Wypowiedzenie układu zbiorowego pracy	1177
§ 25. Regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	1178
I. Rejestry, wykazy	1179
1. Zakładowy wykaz prac zabronionych kobietom	1179
2. Zakładowy wykaz prac wzbronionych młodocianym	1185
3. Zarządzenie w sprawie zasad refundacji kosztów zakupu okularów korygujących wzrok pracownikom	1194
4. Wykaz prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby	1195
5. Zakładowy rejestr wypadków przy pracy	1195
6. Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy	1196
7. Zakładowy rejestr zachorowań na choroby zawodowe i podejrzeń o takie choroby ...	1199
8. Rejestr czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy ...	1200
9. Rejestr zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy ..	1201
10. Imienna karta ewidencyjna przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej	1202
11. Rodzaje środków ochrony indywidualnej	1203
12. Rodzaje prac, przy których wymagane jest stosowanie środków ochrony indywidualnej	1205
13. Imienna karta ewidencyjna wypłaty ekwiwalentu pieniężnego za używanie własnej odzieży i obuwia oraz ich pranie i konserwację	1211
II. Dokumentacja szkoleń bhp	1212
1. Ramowy program instruktażu ogólnego	1212
2. Ramowy program instruktażu stanowiskowego	1213
3. Ramowy program szkolenia pracodawców wykonujących zadania służby bezpieczeństwa i higieny pracy	1215
4. Ramowy program szkolenia okresowego pracodawców i innych osób kierujących pracownikami	1217
5. Ramowy program szkolenia okresowego pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych	1218
6. Ramowy program szkolenia okresowego pracowników inżynierjno-technicznych	1219
7. Ramowy program szkolenia okresowego pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy i osób wykonujących zadania tej służby	1220
8. Ramowy program szkolenia okresowego pracowników administracyjno-biurowych	1222
III. Rejestr czynników szkodliwych	1223
1. Rejestr prac wykonywanych w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	1223

2. Rejestr pracowników pracujących w kontakcie z substancjami, preparatami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	1226
3. Rejestr wyników pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy	1228
4. Rejestr prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych	1229
IV. Wykazy pracowników	1231
1. Wykaz osób wyznaczonych do udzielania pierwszej pomocy	1231
2. Wykaz osób wyznaczonych do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników	1231
§ 26. Wpływ RODO na przetwarzanie danych osobowych związanych z zatrudnieniem	1232
1. Klauzula informacyjna (pierwotne pozyskanie danych – wzór ogólny)	1232
2. Umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych	1233
Część C. Komentarz praktyczny do procesowego prawa pracy	1237
§ 1. Postępowanie ugodowe w sprawach z zakresu prawa pracy	1237
I. Regulacje dotyczące postępowania przed komisjami pojednawczymi	1237
1. Postępowanie przed komisjami pojednawczymi	1237
2. Cel powołania komisji pojednawczej	1237
3. Zakres rozpoznawanych sporów ze stosunku pracy	1238
4. Brak pouczenia o możliwości polubownego rozwiązania sporu przez pracodawcę	1238
5. Zasady i tryb powołania komisji	1238
6. Skład komisji	1239
7. Posiedzenia komisji pojednawczej	1240
8. Obowiązki pracodawcy względem komisji	1240
9. Wybór przewodniczącego oraz regulamin	1241
II. Przebieg postępowania przed komisjami pojednawczymi	1241
1. Wszczęcie postępowania polubownego przed komisją pojednawczą	1241
2. Zgłoszenie wniosku przez pracownika	1242
3. Wykonanie ugody w trybie KPC	1243
4. Posiedzenia zespołu	1243
5. Protokół	1243
6. Strony postępowania pojednawczego	1244
III. Postępowanie polubowne a postępowanie przed sądem pracy	1244
1. Zawarcie ugody	1244
2. Klauzula wykonalności	1244
3. Wystąpienie do sądu pracy	1245
4. Brak porozumienia stron	1245
5. Wniesienie powództwa do sądu pracy	1245
IV. Postępowanie pojednawcze przed sądem pracy	1245
1. Uwagi wstępne	1245
2. Przebieg postępowania pojednawczego	1246
3. Właściwość sądu	1246
4. Zakres spraw	1247
5. Wniosek	1247
6. Oplaty	1247
7. Skutki złożenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w sferze materialnoprawnej prawa pracy	1248
§ 2. Koszty w sprawach z zakresu prawa pracy	1252
I. Uwagi wstępne	1252
1. Odpłatność postępowania sądowego	1252
2. Pojęcie	1253
3. Zasady i tryb pobierania kosztów	1253
II. Koszty sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy	1253
1. Kwestia ponoszenia kosztów sądowych przez strony postępowania z zakresu prawa pracy	1253
2. Oplaty i wydatki	1253
3. Oplata od środków zaskarżenia	1255
4. Ograniczenie powództwa a opłata od środków zaskarżenia	1257
5. Sposób uiszczenia opłaty	1258
6. Znaki sądowe	1261

7. Skutki procesowe związane z ponoszeniem opłat	1262
8. Zwolnienie od kosztów sądowych dokonywane przez sąd na wniosek strony w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy	1265
9. Koszty zastępstwa procesowego	1272
10. Zasady zwrotu kosztów sądowych i ich rozliczanie	1280
11. Orzekanie o kosztach procesu	1283
§ 3. Reprezentacja stron w postępowaniu cywilnym w sprawach z zakresu prawa pracy	1285
I. Strony postępowania sądowego w sprawach z zakresu prawa pracy	1286
1. Uwagi wstępne	1286
2. Pracownik	1287
3. Pracodawca	1290
4. Konsekwencje nieprawidłowego oznaczenia pracodawcy jako pozwanego	1295
II. Pełnomocnicy procesowi	1300
1. Uwagi ogólne	1300
2. Rodzaje stosunków prawnych pomiędzy pełnomocnikiem procesowym a klientem	1305
3. Sposoby nawiązania stosunku pełnomocnictwa procesowego	1308
4. Treść stosunku pełnomocnictwa procesowego	1310
5. Umowa na zastępstwo	1319
§ 4. Pisma procesowe	1325
I. Pozew	1325
1. Uwagi wstępne	1325
2. Żądania zawarte w pozwie	1325
3. Oznaczenie sądu	1328
4. Oznaczenie rodzaju pisma	1329
5. Oznaczenie stron	1329
6. Osnowa wniosku	1330
7. Wskazanie faktów oraz dowodów na poparcie zgłoszonych wniosków czy oświadczeń	1330
8. Podpis	1330
9. Odpis	1331
10. Załączniki	1331
11. Wartość przedmiotu sporu	1331
12. Oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie	1333
13. Wskazanie faktów, na których powód opiera żądanie zgłoszone w pozwie, oraz w miarę potrzeby uzasadnienie co do właściwości sądu	1335
14. Informacja o polubownym załatwieniu sporu	1336
15. Dodatkowe elementy	1336
16. Data	1337
17. Oplata	1337
18. Pozew wzajemny	1338
19. Urzędowy formularz	1339
20. Pozew w postępowaniu uproszczonym	1339
21. Sposób wniesienia pozwu	1342
22. Pozew ustny do protokołu	1343
23. Braki formalne pozwu i ich uzupełnienie	1243
II. Pozostałe pisma procesowe składane w toku postępowania w I instancji	1344
1. Uwagi wstępne	1344
2. Składanie odpisów i doręczenia bezpośrednie	1349
3. Bezskuteczność doręczeń	1352
4. Doręczenia elektroniczne	1357
5. Wniosek o uzasadnienie wyroku	1359
6. Załącznik do protokołu	1360
§ 5. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy	1362
I. Rodzaje postępowań w sprawach z zakresu prawa pracy	1363
1. Uwagi wstępne	1363
2. Postępowanie zwykłe	1364
3. Postępowanie uproszczone	1376
II. Właściwość sądu pracy	1379
1. Uwagi wstępne	1379
2. Właściwość rzeczowa	1379

3. Właściwość miejscowa	1380
III. Terminy wytoczenia powództwa	1381
1. Terminy wytoczenia powództwa z art. 264 KP	1381
2. Początek biegu terminów	1382
3. Skutki uchybienia terminowi	1384
4. Przywrócenie terminu	1385
IV. Czynności procesowe	1387
1. Uwagi wstępne	1387
2. Czynności procesowe związane z pismami procesowymi	1389
3. Postępowanie dowodowe	1397
§ 6. Postępowanie odwoławcze. Czynności procesowe związane z wnoszeniem środków zaskarżenia	1416
I. Czynności procesowe związane z wnoszeniem środków odwoławczych i zaskarżenia	1417
1. Uwagi wstępne	1417
2. Czynności zmierzające do złożenia zażalenia	1417
3. Czynności zmierzające do złożenia apelacji	1421
4. Czynności zmierzające do złożenia skargi kasacyjnej.....	1425
II. Środki zaskarżenia	1431
1. Uwagi wstępne	1431
2. Zażalenie	1432
3. Apelacja	1446
4. Skarga kasacyjna	1457
III. Postępowanie przed sądem II instancji	1484
§ 7. Sąd polubowny (art. 1154–1217 KPC)	1499
I. Uwagi wstępne	1499
II. Zapis na sąd polubowny	1499
1. Umowa	1499
2. Forma	1500
III. Arbitrzy.....	1500
1. Wymagania co do osoby arbitra	1500
2. Skład sądu	1500
3. Tryb postępowania	1500
IV. Wyrok.....	1501
1. Forma rozstrzygnięcia	1501
2. Tryb wydania wyroku	1501
3. Inne wymagania wyroku	1501
V. Czynności w toku postępowania	1502
1. Dowody	1502
2. Prośba o przeprowadzenie dowodu do sądu rejonowego	1502
VI. Skarga	1502
1. Wymogi pisma	1502
2. Termin	1502
3. Przesłanki	1502
§ 8. Postępowanie egzekucyjne	1504
I. Wykonywanie orzeczeń sądów pracy oraz ugód zawieranych w sprawach z zakresu prawa pracy	1504
II. Egzekucja wierzytelności pieniężnych	1507
2. Egzekucja z ruchomości	1507
3. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	1517
III. Egzekucja czynności niezastępowalnych (przywrócenie do pracy)	1519
Część D. Pisma procesowe z zakresu prawa pracy	1525
§ 1. Postępowanie ugodowe w sprawach z zakresu prawa pracy	1525
1. Zarządzenie Nr .../20... r. o powołaniu zakładowej komisji pojednawczej (art. 244 § 3 KP)	1525
2. Protokół z posiedzenia wyborczego zakładowej komisji pojednawczej (art. 244 § 3 i art. 247 KP)	1526
3. Regulamin postępowania pojednawczego przed zakładową komisją pojednawczą (art. 247 KP)	1527

4. Wniosek pracownika o rozpoznanie jego roszczeń zgłoszony do zakładowej komisji pojednawczej (art. 248 KP)	1528
5. Protokół z posiedzenia przed zakładową komisją pojednawczą wraz z zawartą ugodą (art. 249, 252 i 253 KP)	1530
6. Powiadomienie pracownika o ustawowym terminie zakończenia postępowania pojednawczego (art. 251 KP).....	1530
7. Wniosek pracownika o terminowe przekazanie sprawy z zakładowej komisji pojednawczej do sądu pracy (art. 251 KP).....	1531
8. Wniosek pracownika do sądu pracy o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed zakładową komisją pojednawczą (art. 255 KP)	1531
9. Wniosek pracownika o uznanie za bezskuteczną ugody zawartej przed zakładową komisją pojednawczą (art. 256 KP)	1532
10. Wezwanie przedsądowe do zapłaty należności	1533
§ 2. Koszty w sprawach z zakresu prawa pracy.....	1534
1. Wniosek powoda (pracodawcy – pracownika) o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych (art. 100–105 i 107 KSCU oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 31.1.2006 r. w sprawie określenia wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby fizycznej ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu cywilnym, t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 574)	1534
§ 3. Reprezentacja stron w postępowaniu cywilnym w sprawach z zakresu prawa pracy.....	1535
1. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika procesowego z urzędu (art. 117 KPC)	1535
2. Pełnomocnictwo procesowe ogólne (art. 86–97 KPC)	1536
3. Pełnomocnictwo procesowe szczególne (art. 88 KPC)	1536
4. Pełnomocnictwo szczególne do odbioru należności (art. 465 § 2 KPC)	1537
§ 4. Podstawy zatrudnienia	1538
1. Pozew pracownika o ustalenie stosunku pracy (art. 189 KPC)	1538
2. Pozew pracownika – inspektora pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy – umowy o pracę (art. 10 ust. 1 pkt 11 PIPU, art. 631, 461 § 11, art. 476 § 1 pkt 11 KPC)	1539
3. Pozew pracownika o nawiązanie stosunku pracy – zawarcie umowy o pracę (art. 53 § 5 KP).....	1541
4. Pozew członka spółdzielni o nawiązanie (zawarcie) spółdzielczej umowy o pracę (art. 182 PrSpółdz)	1542
§ 5. Prawa i obowiązki pracodawcy w procesie rekrutacji	1544
1. Pozew pracownika o nakazanie złożenia oświadczenia woli przez pracodawcę w celu zawarcia przyrzeczonej umowy o pracę lub zapłaty odszkodowania (art. 389 i 390 KC w zw. z art. 300 KP)	1544
§ 6. Umowy o pracę	1546
1. Pozew o dopuszczenie do pracy (art. 22 KP)	1546
§ 7. Zmiana warunków umowy o pracę	1548
1. Pozew (odwołanie) od wypowiedzenia zmieniającego warunki płacy i pracy (art. 42 KP)	1548
2. Pozew pracownika o ustalenie treści stosunku pracy (art. 189 KPC)	1550
§ 8. Ustanie stosunku pracy	1552
1. Pozew (odwołanie) pracownika od wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę o przywrócenie do pracy i odszkodowanie (art. 45 KP)	1552
2. Pozew (odwołanie) pracownika od rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika (art. 52 KP)	1553
3. Pozew (odwołanie) pracownika od rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia bez winy pracownika (art. 53 KP)	1555
4. Pozew (odwołanie) pracownika z powodu niezgodnego z prawem stwierdzenia przez pracodawcę wygaśnięcia umowy o pracę (art. 56–61 w zw. z art. 67 KP)....	1556
5. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania z powodu rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika z przyczyny spowodowanej przez pracodawcę (art. 55 KP)	1558
6. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania z powodu wygaśnięcia umowy o pracę (art. 63 ² § 2 KP)	1559

7. Pozew pracownika samorządowego o przywrócenie do pracy lub zapłatę odszkodowania z powodu niezgodnego z prawem lub nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę (art. 45 KP w zw. z art. 43 ust. 1 PracSamU)	1561
8. Pozew pracownika o zapłatę odprawy pieniężnej w związku z rozwiązaniem umowy o pracę z wyboru (art. 75 KP)	1562
9. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z powodu nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 61 ¹ , 62 ² w zw. z art. 55 § 11 KP)	1563
§ 9. Restrukturyzacja zatrudnienia	1565
1. Pozew pracownika o nawiązanie stosunku pracy – zawarcie umowy o pracę (art. 9 ZwGrupU)	1565
§ 10. Prawne aspekty wynagradzania pracowników	1567
1. Pozew pracownika o zapłatę wynagrodzenia za pracę i równowartość innych świadczeń (art. 187 KPC)	1567
2. Pozew pracownika o zapłatę wynagrodzenia – nagrodę jubileuszową (art. 187 KPC)	1568
3. Pozew pracownika o spełnienie przez pracodawcę świadczenia niepieniężnego lub zapłatę (art. 187 KPC)	1570
4. Pozew pracownicy w ciąży zatrudnionej z powołania o zapłatę wynagrodzenia (art. 72 § 2 i 4 KP)	1571
5. Pozew pracownika o ochronie przedemerytalnej zatrudnionego z powołania o zapłatę wynagrodzenia (art. 72 § 3 i 4 KP)	1573
§ 11. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	1575
1. Pozew pracownika o zapłatę świadczenia urlopowego (art. 3 ust. 4–5a FundŚwSocJU)	1575
§ 12. Przeciwdziałanie mobbingowi w pracy	1577
1. Pozew pracownika o zapłatę zadośćuczynienia z powodu mobbingu w pracy (art. 943 KP)	1577
§ 13. Zakaz konkurencji	1579
1. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z powodu naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji w czasie trwania stosunku pracy (art. 101 ¹ KP)	1579
2. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z powodu naruszenia zakazu konkurencji przez pracownika po ustaniu stosunku pracy (art. 101 ² KP)	1581
§ 14. Odpowiedzialność materialna pracowników	1583
1. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania za szkody wyrządzone przez pracownika w mieniu pracodawcy (art. 114, 122, 124 i 125 KP)	1583
2. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z tytułu szkody w powierzonym indywidualnie pracownikowi mieniu pracodawcy (art. 124 § 1 pkt 1 KP)	1585
3. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z tytułu niedoboru spowodowanego w mieniu pracodawcy przez pracownika (art. 124 § 2 KP)	1586
4. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania z tytułu niedoboru w mieniu powierzonym łącznie pracownikom w ramach ich wspólnej odpowiedzialności materialnej (art. 125 w zw. z art. 124 KP)	1588
5. Pozew pracodawcy o zapłatę odszkodowania za brakujące mienie powierzone pracownikowi w ramach osobistego wyposażenia (art. 124 § 1 pkt 2 KP)	1590
§ 15. Odpowiedzialność porządkowa pracowników	1592
1. Pozew pracownika o uchylenie przez sąd pracy kary porządkowej (art. 112 § 2 KP)	1592
§ 16. Odpowiedzialność pracodawcy	1594
1. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania z tytułu utraty jego mienia spowodowanej kradzieżą w zakładzie pracy (art. 187 KPC)	1594
2. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania za korzystanie przez niego w pracy z własnego sprzętu (art. 187 KPC)	1595
3. Pozew pracownika o zapłatę równowartości świadczeń i odszkodowania należnego w związku z chorobą zawodową	1597
4. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania z powodu naruszenia zasady równego traktowania (dyskryminacji) pracownika w zatrudnieniu (art. 183 KP) ...	1599
5. Pozew pracownika o sprostowanie świadectwa pracy (art. 97 § 21 KP)	1600

6. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania wskutek wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 KP)	1601
§ 17. Urlopy wypoczynkowe oraz inne zwolnienia z pracy	1604
1. Pozew pracownika o udzielenie urlopu wypoczynkowego (art. 153, 154 i 161 KP) ...	1604
§ 18. Regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy	1606
1. Pozew pracownika o ustalenie lub sprostowanie treści protokołu o okolicznościach i przyczynach wypadku przy pracy (tzw. protokół powypadkowy, art. 189 KPC)	1606
2. Pozew pracodawcy lub pracownika o zapłatę równowartości świadczeń i odszkodowania należnego w związku z wypadkiem przy pracy	1608
3. Pozew pracownika o zapłatę odszkodowania z powodu utraty lub uszkodzenia przedmiotów w związku z wypadkiem przy pracy (art. 237 ¹ KP)	1609
§ 19. Pisma procesowe	1611
1. Pozew wzajemny (pracodawcy lub pracownika) – art. 204 KPC	1611
2. Wzór formularza urzędowego PW – pozew wzajemny w postępowaniu uproszczonym (art. 204, 505 ¹ w zw. z art. 13 § 2 KPC; obowiązujący od 30.5.2018 r.)	1612
3. Pozew pracodawcy lub pracownika o zapłatę lub wydanie rzeczy w postępowaniu nakazowym (art. 484 ¹ –497 w zw. z art. 13 KPC)	1617
4. Odpowiedź pozwanego na pozew (art. 205 ¹ § 1 KPC)	1618
5. Zmiana i rozszerzenie powództwa dokonane przez powoda (pracownika lub pracodawcę) – art. 193 KPC	1620
6. Cofnięcie pozwu dokonane przez powoda (pracownika lub pracodawcę) – art. 203 KPC	1621
7. Ograniczenie żądania pozwu przez powoda (pracownika lub pracodawcę) – (art. 203 KPC)	1622
8. Wniosek pozwanego (pracownika – pracodawcy) o przyznanie kosztów procesu w związku z cofnięciem pozwu (art. 203 § 3 KPC)	1622
9. Wniosek powoda o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego (art. 477 KPC)	1623
10. Pismo procesowe przygotowawcze powoda – pozwanego (art. 127 KPC)	1624
11. Pozew pracownika o uchyleniu się od skutków prawnych ugody sądowej (art. 918 KC)	1625
12. Pozew pracownika o wypłatę świadczenia pracowniczego z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 16 ust. 1, art. 17 ust. 2 OchrRoszPracU)	1626
13. Pozew pracodawcy w upadłości o wypłatę świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 15 OchrRoszPracU)	1628
§ 20. Postępowanie sądowe w sprawach z zakresu prawa pracy	1630
1. Podstawowy wzór pozwu w sprawach z zakresu prawa pracy (art. 126–126 ² , 128, 130, 130 ¹ , 130 ² , 187 w zw. z art. 13 KPC)	1630
2. Wzór formularza urzędowego P – w postępowaniu uproszczonym na formularzu urzędowym (art. 125 § 2 i 3, art. 130 ¹ i 505 ¹ w zw. z art. 13 KPC) (obowiązuje od 30.5.2018 r.; obecnie formularz nie jest wymagany, ale nadal jest możliwe w tej formie składanie pozwu)	1631
3. Wniosek powoda lub pozwanego o uzupełnienie i sprostowanie protokołu rozprawy (art. 160 KPC)	1636
4. Wniosek o wpisanie do protokołu rozprawy zastrzeżeń strony o uchybieniach sądu pracy w przestrzeganiu przepisów procesowych (art. 162 KPC)	1637
5. Pismo procesowe strony (powoda lub pozwanego) – załącznik do protokołu rozprawy (art. 161 KPC)	1638
6. Wniosek pracownika o przywrócenie terminu, składany na podstawie art. 265 KP	1638
7. Wniosek powoda lub pozwanego o przedłużenie lub skrócenie terminu sądowego (art. 166 w zw. z art. 13 KPC)	1639
§ 21. Postępowanie odwoławcze. Czynności procesowe związane z wnoszeniem środków zaskarżenia	1641
1. Zażalenie powoda lub pozwanego	1641
2. Apelacja powoda lub pozwanego	1642
3. Odpowiedź na apelację powoda lub pozwanego	1643
4. Skarga kasacyjna powoda lub pozwanego	1644

5. Odpowiedź powoda lub pozwanego na skargę kasacyjną	1645
§ 22. Postępowanie egzekucyjne	1647
1. Wezwanie przedegzekucyjne	1647
2. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu (wyrokowi) sądowemu (art. 776, 777 i 781–783 KPC)	1648
3. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed sądem (art. 777 § 1 pkt 1 i art. 781 KPC)	1649
4. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika (art. 787 KPC)	1649
5. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko osobie, która przejęła obowiązki pracodawcy w trybie art. 231 KP jako jego następcą prawnym (art. 788 § 1, art. 789 ¹ i 789 ² KPC)	1650
6. Wniosek o ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego (art. 794 KPC)	1651
7. Wniosek dotyczący wszczęcia egzekucji z wynagrodzenia za pracę (art. 796, 880 i n. KPC)	1652
8. Wniosek dotyczący wszczęcia egzekucji z rachunku bankowego (art. 889–893 ³ KPC)	1657
9. Wniosek dotyczący wszczęcia egzekucji z udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (art. 909–912 KPC) określonej czynności (niezastępowalnej) – art. 1050 KPC	1662
10. Skarga na czynność komornika (art. 767–767 ⁴ KPC)	1662
11. Skarga na postanowienie komornika o ukaraniu grzywną dłużnika (art. 762 i 768 KPC)	1667
12. Zarzuty przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1027 KPC)	1668
13. Pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności (art. 840, 843 KPC)	1668
14. Pozew przeciwegzekucyjny osoby trzeciej o zwolnienie od egzekucji (art. 841, 843 KPC)	1670
15. Wniosek o nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku (art. 913–920 ¹ KPC)	1671
16. Wniosek wierzyciela o zawieszenie postępowania egzekucyjnego (art. 818–822 KPC)	1672
17. Wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego (art. 824– 825 KPC)	1673
18. Wniosek wierzyciela o ustanowienie kuratora dla dłużnika nieznanego z miejsca pobytu (art. 802 KPC)	1673
19. Wniosek dotyczący udzielenia przez komornika informacji o prowadzonych w stosunku do dłużnika postępowaniach egzekucyjnych (art. 760 ¹ KPC)	1674
20. Wniosek łączny o wszczęcie egzekucji (z ruchomości, rachunku bankowego, wierzycielności oraz wynagrodzenia za pracę) (art. 796–800 KPC)	1675
Indeks rzeczowy	1677

[Przejdź do księgarni →](#)